

УДК: 378.018. 43

Павлюк О.Ю.

доц. к.ф.н. НУ «Запорізька політехніка»

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Дистанційне навчання у 21 столітті не є новинкою: у деяких країнах (наприклад, Норвегія, Австралія, Фінляндія, Ісландія¹) воно було введено задовго до пандемії, але та в інших країнах, у тому числі і в Україні, деякі інструменти характерні для цього навчання використовувалися епізодично раніше у навчальному процесі на звичайних стаціонарних лекціях і викладах.

Пандемія COVID-19 внесла корективи у життя багатьох людей, вона кинула виклик представникам різних професій, у тому числі викладачам, вчителям. Працівники і освіти, передусім повинні були впоратися з труднощами, пов'язаними з організацією дистанційного навчання, опанувати нові знання у сфері використання платформ та технічних засобів. Коли Інтернет став широко доступним і вже назавжди увійшов у життя людей, з'явилося багато статей та диспутів на цю тему про це пишуть, наприклад, Поянович, Лип- Білецька, Мадей (Półjanowicz, 2010; Łyp-Bielecka, 2011; Madej, 2011). Звісно, неможливо перерахувати всі статті про різні типи платформ електронного навчання, але можна з упевненістю сказати, що їх кількість почала стрімко зростати з початком пандемії. Стрімке виникнення різноманітних платформ, як SKIP, ZOOM, Tims, Coursera, Udacity ін. дало можливість проводити як навчальні програми а й різноманітні конференції, наради, з'їзди з учасниками всього світу. Особливої актуальності цей тип роботи набув сьогодні в період російської військової агресії по відношенню до України, коли неможливо стало проводити заняття в університетських та шкільних аудиторіях, коли і студентів, і викладачів розкидало по світу. Нові реалії життя та робота у віртуальному просторі передбачають інші методи роботи. Змінився і сам спосіб організації та проведення заняття, подання матеріалу та викладання. це позначається у тому числі і на взаємодію викладача та студента. «Учитель, який сприймається поки що єдиним організатором навчального процесу, а нерідко і єдиною відповідальною за його ефективність, став наставником, людиною підтримки в умовах дистанційного навчання» (Deczewska, 2020: 14). Для викладання низки творчих професій таких як таких спеціальностей як наприклад « Музичне

мистецтво», «Архітектура та містобудування», «Дизайн» та ін. потрібні не тільки високий професіоналізм та гарні знання у використанні комп'ютерних програм, але й висока креативність у проведенні занять та подачі матеріалу. Новизна у проведенні лекцій у низці творчих предметів – це активне використання різних матеріалів, які останнім часом особливо стали доступними в інтернет ресурсах. Відомі приклади використання на заняттях академічним живописом, академічним малюнком, композиції або історією мистецтв, різних сайтів та багато інших.

Пропозиція сприйняття знань через фільм, використання його виховного потенціалу у сфері навчання служить поширенню студенту не лише знань, а й його культурних компетенцій. Х. Делпа назвав це наукою через кіно (Delpa 1975). У той час, коли візуальність стала найважливішою частиною людського культурного середовища, кіно – це та сфера, яка об'єднує не лише покоління, а й людей у віддалених куточках світу. Однак у більшості випадків він стикається з необхідністю обрати такі теми, щоб показати можливості реалізації тем лекційних, враховуючи, що це також може бути змішана група (наприклад, більш-менш підготовлені, або, як зараз, хтось із окупованих територій). Підбір тем, які зацікавлять усіх, та вказівка на заявки студентами конкретних заходів при виконанні своїх робіт.

Перевершує здобуття культурно-історичних знань, здатність аналізувати та інтерпретувати образ, колір, світло чи текст культури, розвивати в студента схильність до свідомого сприйняття та розуміння, аналізу образу як певного контексту. надання можливості повніше зрозуміти культурні явища та міфології, а також завдання поставлені та реалізовані майстром. Можливе також знайомство так само з життям і творчістю майстра, аналізом його творів з розбором.

Актуальним залишається питання взаємодії викладача з студентами і, що не менш важливо, між самих студентів. У цьому плані листування в онлайн-чатах і форумах, впровадження якого в навчальний процес, має додаткову перевагу: воно наближає нас до реальності, в якій ми живемо сьогодні, дає можливість налагоджувати контакти з людьми з в усьому світі. Дистанційне навчання змушувало викладача контактувати зі своїми студентами інколи набагато частіше, ніж під час денної форми навчання в аудиторіях. Моніка Карольчук вказує на ще одну зміну: «Майже правилом було, що контакти з вчителями через Інтернет здавалися більш сердечними та відрізнялися більшою турботою про учнів, ніж під час занять у школі чи університеті» (Karolczuk, 2020: 42). В умовах електронного навчання, з одного боку, викладач приділяє більше уваги окремим учням, оскільки вони пишуть безпосередньо кожному з них про виконані завдання. З іншого боку, самі студенти частіше взаємодіють з лектором: реагують на отримані

повідомлення, ставлять більше запитань: Нерозуміння завдання чи запитання, які виникають під час уроку, частіше звертаються до викладача, оскільки студенти не мати можливість порівняти, як завдання виконав сусід. Або навпаки, за допомогою демонстрації на екрані можна зосередитися на плюсах і мінусах якоїсь роботи, або проаналізувати пістолет майстра.

Підводячи підсумок, можна сказати, що перенесення занять у віртуальний світ вплинуло на невербальне спілкування. Безумовно, змінилися просторові відносини між усіма учасниками занять, їх зоровий контакт, тобто офтальмологія, (навіть з увімкненими камерами можна говорити лише про видимий зоровий контакт, тому що під час дистанційних занять, все ж таки немає «живого» контакту. неможливо дивитися в очі. Тож питання в тому, наскільки далекі зміни в невербальне спілкування. Чітко оцінити ці зміни важко: якщо говорити про міжособистісні контакти під час дистанційного навчання, то, безумовно, можна знайти як переваги, так і недоліки. Актуальним залишається питання взаємодії викладача та студента, наявність технічних засобів та вміння організувати навчальний процес за допомогою використання нових комп'ютерних технологій та багато іншого.